

Raziskovanje človekovih pravic pomaga prepoznati krivice in iskati rešitve

Datum 13.10.2026
Subjekt Varuh človekovih pravic RS
Region Slovenien
Kategorie Universitäten, Wissenschaft und Forschung, Menschenrechte

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije je na petem javnem natečaju za diplomska, magistrska in doktorska dela s področja človekovih pravic nagradil raziskovalna dela. Ta obravnavajo socialno varnost samozaposlenih, izbris in izobraževanje, pravico do mirnega zbiranja, obravnavo žrtev spolnega nasilja, zaščito delavcev pri uporabi umetne inteligence ter pravice in kakovost življenja starejših. Nagrade je v prostorih Varuha podelila varuhinja človekovih pravic dr. Simona Drenik Bavdek.

»Znanje samo po sebi še ne odpravi krivic. Je pa pogosto prvi korak k temu, da jih prepoznamo, razumemo in začnemo odpravljati,« je v uvodnem nagovoru poudarila varuhinja dr. Simona Drenik Bavdek. Opozorila je, da so ustava, mednarodne konvencije, zakoni in sodbe nepogrešljivi temelji varstva človekovih pravic, njihovo dejansko uresničevanje pa se kaže v vsakdanjem življenju ljudi: pri dostopu do izobraževanja, dela, socialne varnosti in zdravstvenih storitev, svobodnem izražanju mnenj ter sodelovanju pri odločitvah, ki jih zadevajo.

Raziskave lahko razkrijejo razkorak med pravicami, ki jih zagotavljajo predpisi, in njihovim uresničevanjem, opozorijo na izkušnje ljudi, ki v javnosti niso dovolj slišani, ter ponudijo nove poglede in rešitve. Varuhinja je med drugim tudi poudarila, *»da želi Varuh z natečajem spodbuditi raziskovanje človekovih pravic na različnih znanstvenih in strokovnih področjih ter njihovo večjo prisotnost v akademskem prostoru in širši družbi«*. Zahvalila se je tudi mentoricam in mentorjem za zagotavljanje strokovne kakovosti ter spodbujanje samostojnega razmišljanja, raziskovalne radovednosti in odgovornosti do družbe.

Na letošnji natečaj je prispelo **20 del: dve diplomski, 15 magistrskih in tri doktorska dela**. Natečaj je bil namenjen delom, uspešno zagovarjanim med 1. januarjem in 31. decembrom 2025. Strokovni komisiji sta pri ocenjevanju upoštevali izvirnost teme, celovitost pristopa, strokovnost in zahtevnost, relevantnost za aktualna vprašanja človekovih pravic v Sloveniji ter splošno kakovost dela.

Nagrajena doktorska dela

Priznanje za prvo mesto v kategoriji doktorskih del je prejela **Sara Bagari** za disertacijo *Pravica samozaposlenih do socialne varnosti*, pripravljeno na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Priznanji za tretje mesto sta prejela **Mihael Nedeljko** za disertacijo *Model uspešnega staranja za zagotavljanje zadovoljstva z življenjem in subjektivne blaginje LGBTQ+ starejših odraslih* in **Karmen Petek** za disertacijo *Uspešno staranje spolno aktivnih starejših odraslih nad petinpetdeset let*. Obe deli sta bili pripravljene na Alma Mater Europaea, Fakulteti Evropski center, Maribor. Priznanje za drugo mesto v tej kategoriji ni bilo dodeljeno.

Nagrajena magistrska dela

Priznanje za prvo mesto v kategoriji magistrskih del sta prejeli **Veronika Kukovec in Eva Rode** za skupno delo *Ključni akterji o izbrisu in ne vključenost teme izbrisa v izobraževanje*, pripravljeno na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. Priznanji za drugo in tretje mesto nista bili dodeljeni.

Glede na kakovost prejetih magistrskih del in njihovo medsebojno primerjavo je strokovna komisija dodatna priznanja namenila naslednjim avtoricam in avtorju:

- **Eva Jagodič** za delo *Izvrševanje pravice do mirnega zbiranja v času pandemije covid-19* (Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani);
- **Eva Lipovšek** za delo *Analiza novinarskega poročanja o nasilju na Psihiatrični kliniki Ljubljana s perspektive načel zapisovanja v socialnem delu* (Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani);
- **Sonca Menart** za delo *Vpliv zakonske redefinicije posilstva po modelu samo ja pomeni ja na obravnavo žrtev na sodišču* (Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici);
- **Asja Lešnik** za delo *Zaščita delavcev v zvezi z uporabo umetne inteligence v delovnem okolju* (Pravna fakulteta Univerze v Mariboru);
- **Alex Premzl** za delo *Prikaz ženskih pravic v besedilih šolskih družboslovnih učbenikov* (Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru).

V kategoriji diplomskih del se je komisija odločila, da priznanj ne podeli.

Doktorska dela je ocenjevala komisija, ki so jo sestavljali namestnik varuhinje in vodja Centra za človekove pravice Miha Horvat kot predsednik, namestnica varuhinje dr. Dijana Možina Zupanc in sekretarka Sveta varuhinje za človekove pravice dr. Kornelija Marzel. Diplomski in magistrski dela je ocenjevala komisija v sestavi Miha Horvat kot predsednik, namestnica vodje Centra za človekove pravice Jerneja Turin in dr. Kornelija Marzel. Nagrajena dela bodo na voljo tudi v Knjižnici Bežigrad v Ljubljani, kjer bodo njihove ugotovitve dostopne širši javnosti.

Nagrade-podelitev Alex PremzlNagrade-podelitev Eva JagodičNagrade-podelitev Eva LipovšekNagrade-podelitev Karmen PetekNagrade-podelitev Mihael NedeljkoNagrade-podelitev Sara BagariNagrade-podelitev Sonca MenartNagrade-podelitev Veronika Kukovec in Eva RodeNagrade-predstavitev Alex PremzlNagrade-predstavitev Eva JagodičNagrade-predstavitev Eva LipovšekNagrade-predstavitev Karmen PetekNagrade-predstavitev Mihael NedeljkoNagrade-predstavitev Sara BagariNagrade-predstavitev Sonca MenartNagrade-predstavitev Veronika Kukovec in Eva RodeNagrade-skupna komisijaNagrade-uvod Jerneja TurinNagrade-uvod varuhinja

<https://www.varuh-rs.si/novice/sporocila-za-javnost/raziskovanje-clovekovih-pravic-pomaga-prepoznati-krivice-in-iskati-resitve>